

УПРАВЛІНСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО ПАТРІОТИЧНОГО НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ УЧНІВ

У ШЕПЕТІВСЬКОМУ НВК № 3

Управління
ШКОЛОЮ

*У статті висвітлюються патріотичне виховання під-
ростаючого покоління на основі української ментальності та
традицій, зразках справжніх воїнів, нащадків козаків, на базі
Шепетівського НВК № 3.*

Ключові слова: військово-патріотичне виховання, військо-
во-спортивна підготовка, виховання патріотів, національна іден-
тичність, патріотизм, особистість, профільна освіта.

Утвердження незалежної держави потребує оновлення та формування патріотичного потенціалу нації. Розв'язання цієї проблеми зобов'язує по-новому подивитися на процес навчання та виховання підростаючого покоління. Патріотами не народжуються, їх виховують, ними стають.

Сьогодні, коли Україна зазнала військової агресії, по-новому зазвучали слова відомого актора кінопопеї «Офіцери»: «Є така професія – Батьківщину захищати». Неабияк актуальним стало питання формування свідомого захисника незалежності держави. Неоголошена війна забирає життя дітей. У зону

бойових дій вони потрапляють, маючи за плечима досвід служби в Збройних силах, пройшовши курс молодого бійця. Але фундамент для цих знань діти отримують саме у школі.

Ми, педагоги, повинні знати, якими інструментами скористатись, щоб розвинути в людині високі почуття, які змушують сльозу непрохану скотитись, а серце гучно битись від звуків національного гімну, радості чи болю за свою державу.

На підготовку майбутніх захисників Вітчизни спрямована діяльність ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою Шепетівського

**Лілія
БАБАК**

Директор
Шепетівського
навчально-виховного
комплексу № 3 у складі
«Загальноосвітня
школа І-ІІІ ступенів
ім. Н.Рибака та ліцей з
посиленою військово-
фізичною підготовкою»
Хмельницької області,
вчитель математики
вищої категорії,
учитель-методист

Директор школи, ліцею, гімназії № 1-2 2017

НВК № 3, де протягом 16 років існування створено систему виховання патріотично налаштованої молоді.

Цього року заклад відзначив **49-ту річницю з дня заснування**. З 1967 року він тричі змінював статус: від загальноосвітньої школи № 11 через загальноосвітню школу № 7 ім. Н. Рибака до сучасного інноваційного навчально-виховного комплексу № 3 у складі «Загальноосвітня школа I–III ступенів ім. Н. Рибака та ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою», який у 2016 р. відзначив 16-ту річницю з дня заснування.

Над створенням іміджу НВК впродовж цих років працювала потужна команда компетентних професіоналів на чолі з Рожепою О. М., Воропай Н. І., Черпітою І. М., Поповичем О. М., Бунечко Н. Й., Корнатовським П. М.

Саме тому головною метою діяльності школи європейського рівня з українськими національними традиціями є реалізація особистісно-орієнтованого підходу, спрямованого на соціалізацію учнів, якісне оволодіння військово-технічними знаннями, формування та розвиток здорової, духовно багатой особистості.

Модель закладу містить:

- академічну школу I–III ступенів;
- школу сприяння здоров'ю;
- ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою.

У школі функціонують **29** навчальних кабінетів, в яких навчається **796** учнів, дві майстерні, хореографічний, спортивний, тенісний, тренажерний зали, футбольне поле з синтетичним покриттям, галерея портретів

українських гетьманів, клас-кімната козацької педагогіки, музей історії школи, клас здоров'я з використанням парт, за якими учні працюють стоячи для зняття фізичного напруження, ігрова кімната, підлітковий клуб, дитячий спортивний майданчик.

Навчально-виховний процес у НВК № 3 забезпечують **54 педагоги**. Кожен другий педагог у школі – вчитель вищої категорії. Не кожній школі таланить на такий колектив, багатий на мудрість, колорит, велич душі, який завдяки цілеспрямованій роботі кожного вчителя щороку стає ще сильнішим.

Задля залучення найкращих спеціалістів ми практикуємо конкурсні відбори, проводимо профорієнтаційну роботу з найперспективнішими випускниками та запрошуємо їх на роботу.

У 2013 році естафету керівника перейняла Бабак Лілія В'ячеславівна.

Відтак **14 випускників школи повернулися працювати у школу, два з них стали заступниками директора**.

На базі школи **I ступеня** функціонують «Мамина школа», «Школа майбутнього першокласника» для навчання дітей дошкільного віку та їхніх батьків, група подовжено дня, загальноосвітні класи, **три** класи з поглибленим вивченням іноземної мови, **три** класи розвиваючого навчання.

У школі **II ступеня** функціонують **три** класи юних козаків, де здійснюється допрофільна військово-спортивна підготовка учнів. Поглиблено вивчаються англійська і німецька мови, основи військової справи.

Навчання в школі **III ступеня** організовано за профілями – філологічним та військово-спортивної підготовки.

У закладі організовано вивчення трьох іноземних мов (англійської, німецької, російської) в інтенсивному, поглибленому, базовому та індивідуальному режимах.

У результаті учні та педагоги школи неодноразово стали переможцями та призерами міських, обласних, Всеукраїнських конкурсів:

- олімпіад з навчальних предметів;
- конкурсу-захисту наукових робіт членів МАН;
- академічних конкурсів «Левеня», «Колосок», «Кенгуру», знавців української мови ім. П. Яцика;
- конкурсів «Вчитель року», «Класний керівник року»;
- конкурсу-захисту сучасної моделі навчального закладу «Школа сприяння здоров'я»;
- конкурсу «Впровадження здоров'я-зберігаючих технологій у НВП».

Приємно, що команда педагогів НВК № 3 протягом останніх трьох років є переможцем спартакіади серед учителів міста.

Саме на педагогів покладено високу місію – становлення особистості учня, інтелектуальне та духовне зростання української нації. **Учитель – це доля**. Проте педагог також має розвиватися, експериментувати, творити заради майбутнього наших дітей. Через це на базі школи проводяться засідання школи молодого вчителя, школи педагогічної майстерності, творчих та динамічних груп, семінар «Культура ділового мовлення».

Викладаються курси із превентивного навчання та виховання «Корисні звички», «Цікаве про корисне». Налагоджено роботу курсів за вибором «Уроки для сталого розвитку», «В похід, юні туристи», «стежками козацької звитяги» та ін. У позаурочний час учні займаються науково-дослідною роботою в науковому товаристві «Промінь».

Кафедра вчителів початкових класів впродовж кількох років співпрацює з видавництвом «Шкільний світ», газетою «Початкова освіта» та неодноразово нагороджувалась за високий рівень публікацій та активну участь у педагогічних кон-

курсах і проектах. Голова міського методичного об'єднання вчителів початкових класів А. Д. Ніколайчук у 2014 році стала переможцем VI Міжнародного фестивалю педагогічних інновацій.

Головною метою виховної роботи в НВК № 3 є забезпечення реалізації концепції громадянського виховання, сприяння вихованню здорової нації, розвиток моральної, художньо-естетичної, правової, трудової, екологічної культури. Ці виховні цілі та завдання реалізуються за допомогою участі учнів в одинадцяти гуртках дитячо-юнацького об'єднання за інтересами «*Держава надій*», позашкільних навчальних заходах.

У результаті шкільна команда КВК стала неодноразовим призером міста, області та учасником Всеукраїнського конкурсу команд КВК. Колектив лялькового театру «*Дивограй*» впродовж останніх років є призером обласного огляду-конкурсу художньої самодіяльності, тоді як гуртківці «*Художньої обробки деревини*» та «*Ми малюємо світ*» відтепер призери міського та обласного етапів конкурсу декоративно-ужиткового і образотворчого мистецтва «*Знай і люби свій край*». Вихованці гуртка «*Камертон*» – призери міського огляду художньої самодіяльності.

Традиційно команда НВК № 3 «*Несамовиті орли*» бере участь у військово-патріотичній грі «*Сокіл-Джура*». Так, у 2014 році команда посіла II місце на обласному етапі, влітку 2015 року – IV місце на Всеукраїнському рівні, а у 2016 році – II місце у заключному етапі Всеукраїнського конкурсу «*Впоряд*», що відбувся у таборі «*Молода гвардія*» (м. Одеса).

Профілактична робота в школі організована за допомогою лекцій, анкетування учнів, відвідування дітей вдома, консультування батьків, групових корекційних занять з практичним психологом та соціальним педагогом. У школі функціонує Рада з профілактики правопорушень, діє Програма правової освіти.

Соціально-психологічною службою систематично здійснюються рейди «*Урок*», «*Цигарка*», «*Дисотека*». Сплановано спільні дії закладу з різними органами та службами Шепетівського міськвиконкому, у межах яких організовано лекції, зустрічі з працівниками правоохоронних органів тощо.

З метою поліпшення здоров'я дітей діє Програма школи сприяння здоров'ю. З 2006 року школа є опорною в місті щодо впровадження проекту «*Школа проти СНІДу*» у рамках Національної програми «*Подолання епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні*».

У межах проекту проводиться футбольний компонент «*Чесна гра*», мета якого – розвиток життєвих навичок молоді та запобігання поширенню ВІЛ/СНІДу за допомогою рухливих ігор з елементами футболу, а для пропагування здорового способу життя використовується сучасний комунікативний метод – «*Маршрут безпеки*».

Діти старших класів щорічно проводять учнівські конференції для молодшої школи, присвячені питанням профілактики шкідливих звичок, а також ранкові руханки, перерви-флешмоби з пропаганди здорового способу життя.

На відміну від інших освітніх закладів, НВК № 3 має більше можливостей щодо патріотичного виховання учнів, оскільки здійснює діяльність за *військово-спортивним профілем*. На базі 10–11 класів функціонують два курси військового лицю. Задля добору лицейців практикуються конкурсні відбори. Вступникам присвоюється звання «*лицейст*» та видається «*квиток лицейста*». З метою формування командирських якостей запроваджено звання «*віце-сержант*», «*віце-молодший сержант*».

Лицей має власну військову форму, закуплено атрибути парадної лицейної форми – аксельбанти та ремені. Запроваджено військову форму і для членів адміністрації.

Впроваджено Програму «Я – майбутній захисник Вітчизни». Проведено діагностування класних колективів стосовно громадянської активності, яке продемонструвало достатній її рівень.

Виховуємо також патріотів і в Козацькій республіці. Учні беруть участь у таборуваннях, співпрацюють з козацькими осередками міст Шепетівки, Славути.

Маємо досвід співпраці з військовою частиною А-4127, військоматом, Пилявською ЗОШ – школою Козацького гарту, укладено угоду про співпрацю з центром інноваційних технологій Національної академії педагогічних наук України у межах теми «Виховання національного самоствердження в учнівській молоді».

Традицією стали посвята в козаки, обігниця ліцеїста, передача курсівок, прощання з прапором ліцею.

Учні беруть участь в акціях на підтримку учасників АТО. Традиційно до Дня Перемоги організовується мітинг-реквієм біля пам'ятника загиблим воїнам.

У результаті команда ліцеїстів стала неодноразовим переможцем обласних змагань з багатоборства «Козаки Поділля», кульової стрільби, військово-прикладних змагань. Тоді як учні класів юних козаків стали призерами Всеукраїнських козацьких таборувань.

Школа пишається своїми випускниками, **53** з яких присвятили своє життя служінню Батьківщині.

Схиляємо голови перед **Ярославом Давидовим**, який загинув у зоні АТО, та ім'ям якого названа одна з вулиць міста.

Пишаємося вчинком ліцеїста **Олександра Регули**, одного з курсантів Севастопольської академії ім. Нахімова, які співали державний Гімн та залишилися вірними присязі народу України.

Для успішного розв'язання проблемних питань у своїй діяльності керуємося принципом, проголошеним ще видатним українським філософом Григорієм Сковородою: «Немає межі досконалості людини», тому не ставимо таких меж і сьогодні.

Особливу увагу у виховному процесі приділяємо вихованню патріотів, славних нащадків козацтва, яке відрізнялося не лише патріотизмом, а й культурою, освіченістю, пошаною до рідної мови.

Ірландський драматург Бернард Шоу говорив: «Патріотизм – це коли Ви вважаєте, що країна краще за інших тому, що тут народилися Ви». Вважаємо, що патріотизм – це стан душі, це конкретне життя у конкретних обставинах, коли людина відчуває, що вона – в Україні, а Україна – у ній, і вони – нерозривні. Це і є справжній український патріотизм. Іншого й бути не може: у національній державі поняття патріотизму завжди є національним. І не біймося цього – цим треба пишатися!

Лилия Бабак

Управленческая деятельность по патриотическому обучению и воспитанию учащихся в Шепетовском УВК № 3

В статье рассматривается патриотическое воспитание подрастающего поколения на основе украинской ментальности и традиций, примеров настоящих воинов, потомков казаков, на базе Шепетовского УВК № 3.

Ключевые слова: военно-патриотическое воспитание, военно-спортивная подготовка, воспитание патриотов, национальная идентичность, патриотизм, личность, профильное образование.

Managing activities concerning patriotic education in UC Shepetovskyy № 3

The article highlights the patriotic education of the younger generation on the basis of Ukrainian traditions and mentality, examples of real soldiers, descendants of the Cossacks.

Keywords: military and patriotic education, military and sports training, patriotic education, national identity, patriotism, personality, profile education.